

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Placita aliorum Doctorum oppugnantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

butionis respectu vrinæ & medicinæ, quia ambæ simul dicunt ordinem, & attributionem ad animal, quod est principalis analogatum significatum eodem nomine quo appellantur vrinæ, & medicina, siquidem omnia illa sani nomine significantur.

45. Quod patet evidenter, nam si medicina, & vrinæ attribuuntur ad hominem non vt sanum, seu vt sanabilem: sed potius ad ipsum vt animal rationale, non respiciendo illum vt sanabilem: sed vt sapientem, aut vt beatificabilem non erit analogum attributionis, quia non sunt sub eodem nomine, nec sub eadem aliquo modo ratione: sed potius sub diversis; medicamentum, & vrinæ sub nomine sani, homo sub nomine sapientis, &c.

46. Vrgetur, quia non minus dicit medicamentum attributionem ad animal sanandum sub nomine medicamenti, quam sub nomine sani, nam medicamentum essentialiter vt tale respicit vt causā sanitatem animalis, & sub hoc nomine non est analogum, de quo nulla alia ratio potest tribui, nisi quia nomen medicamentum non est commune homini, & ipsi medicamentum, eo modo quo sanum est commune vtrique, & idem est in analogia in qua vnum dicit attributionem ad alterum.

47. Vnde pro certo habendum est in quacunque analogia analogata omnia tam principalia quam minus principalia debere significari vno eodemque nomine: atqui nomine accidentis intrinseci realis completi non significatur substantia quæ est analogatum magis principale: sed solum accidentia quæ minus principalia analogata sunt: ergo accidens completum, &c. non est analogum sed potius vniuocum ad quantitatem, & qualitatem, licet quantitas, & qualitas dicant attributionem ad substantiam.

48. Neque obstat id quod ultimo addit Rubius, dicendo quod duplex assignatur analogia, alia attributionis multorum ad vnum, alia vnius ad alterum; ita vt si in vtraque sanum sit commune ad omnia analogata non duplex, sed vna analogia erit contra textum Divi Thomæ.

49. Sed hoc inquam non obstat. Quia vt diximus in vtraque analogia, seu in vtraque attributione debet esse nomen commune, quod convenit illis non ratione differentiarum: sed ratione prædicati communis, & superioris; vnde in hac ratione non differunt: sed potius conveniunt, differunt autem ratione differentiarum particularium, quæ assignantur à Divo Thoma loco supra citato, ubi apertam differentiam inter vtramque assignat etiam si conveniant in hoc quod est habere idem nomen.

SUBSECTIO II.

Placita aliorum Doctorum oppugnantur.

50. Pater Franciscus Suarez 2. tomo metaph. disp. 39. sect. 3. num. 17. hanc rationem tribuit vt accidens abstractum à quantitate, & qualitate non sit genus, quia nullus inquit conceptus potest abstrahi à rebus diversorum prædicamentorum, ita vniuocum respectu aliquorum, quin aliqua ex parte includat analogiam respectu aliorum, vel transcendentiam repugnantem rationi generis; vt si accidens intrinsece afficiens sumatur vt quid commune ad entitatem, & modum accidentalem, licet secundum eam rationem possit habere vniuocationem, tamen vt sic multa sub se comprehendit, quæ in nullo prædicamento directe collocantur, v. g. modum inhærentiæ, qui per se se intrinsece afficit tum formam inhærentem, tum etiam subiectum cui inhæret, & quamvis sub tali ratione sit incompletum, accedens tamen absolute, & in latitudine entis, fortasse non est magis diminutum ens, quam modus vbiuationis aut passionis quæ propria prædicamenta constituunt. Quo fit vt de eiusmodi conceptu accidentis, vere dicatur, non posse ita abstrahi vt sit communis ad sola accidentia completa, id est, quæ directe in prædicamentis accidentium collocantur; ideoque non posse esse genus, neque habere differentias extra sui rationem, neque omni carere analogia.

Rursus si accidens sumatur pro entitate propria, & forma accidentali, sic solum videtur quidam conceptus compositus, ex duobus simplicibus conceptibus analogis, nam conceptus formæ vt sic analogus est ad formam substantialem, & accidentalem; ille vero modus qui additur, cum dicitur accidentalis, non potest esse ita determinatus, & proprius aliquorum accidentium, quin ex se communis sit omnibus, nam omnia habent accidentalem modum efficiendi; illa ergo convenientia quasi transcendentalis est, ideoque non potest constituere conceptum genericum, etiam si alias sit vniuocum respectu aliorum, vel etiam si ex coniunctione plurium conceptuum analogorum sumatur vt proprius seu determinetur ad talia significata. Ratio vero à priori esse videtur, quia hæc genera summa habent primariam quandam diversitatem in modo efficiendi, quod maxime notum apparet in quantitate, & qualitate, & ideo nulla est convenientia inter eas secundum proprias rationes earum: sed solum in ratione accedendi (vt sic dicam) quod ex se commune est alijs. Plus ergo requiritur ad rationem generis, quam ad rationem vniuoci prædicati, etiam in quid; nam ad vniuocationem sufficit propria, & vniuersalis, seu immediata habitudo ad plura secundum eandem rationem; ad genus autem ultra hoc necessarium est vt nec transcendentiam habeat in formali ratione sua, neque analogiam respectu aliquorum, quod etiam ad rationem proprii vniuersalis necessarium est, sic ille.

Sed contra, & imprimis P. Suarez non solvit 2. difficultatem nostri argumenti, quia nos in eo non loquimur de accidenti vt sic, nec de forma intrinseca accidentali sub hac vniuersalitate, iam enim scimus huiusmodi prædicata superiora non posse esse genera, quia transcendunt differentias inferiorum ad quæ comparantur, solum enim loquimur in nostro argumento de ratione accidentali, vera completa, & intrinseca respectu quantitatis, & qualitatis, &c. quæ sine dubio vniuoca est, quia quantitas sine attributione ad quantitatem est accidens reale completum intrinsecum, & qualitas etiam sine attributione ad quantitatem est similiter accidens intrinsecum completum reale, imo perfectior quantitate ratione differentiarum, & ratione prædicati superioris æqualiter conveniunt, & æqualiter illam participant: ergo nulla analogia reperitur inter quantitatem, & qualitatem in ratione accidentis completi intrinseci.

T r t Deinde

53 Deinde certissimum est præcipue in sententia P. Suarez accidens completum non posse transcendere differentias quantitatis, & qualitatis, quia tales differentiae sunt incompletæ, sicut sunt incompletæ etiam differentiae substantiarum: ergo si ipse Suarez ait ad genus solum necessarium esse, ut nec transcendentiam habeat, neque analogiam respectu inferiorum, accidens intrinsecum completum reale, sine dubio erit genus respectu quantitatis, & qualitatis, cum respectu illarum, nec sit transcendens, neque analogum.

54 Vnde fallitur sine dubio, dicendo in principio suæ responsionis nullum conceptum posse abstrahi à rebus diversorum prædicamentorum univocum, &c. quia quidquid non est æquivocum neque analogum, & est prædicatum superius necessario est univocum, quia adæquate dividitur terminus superior, vel quasi superior in æquivocum, analogum, & univocum, ut ex Summulis patet: sed accidens completum reale intrinsecum non est æquivocum ut de se patet, quia quando prædicatur de inferioribus accidens completum, &c. non solum nomen, sed etiam ratio communis prædicatur, neque est analogum, quia non est partim idem, & partim diversum: sed potius omnino idem respectu quantitatis, & qualitatis, à quibus æqualiter participatur sine attributione unius ad aliam: ergo est univocum, & ex alio capite non imbibitur in ultimis differentijs: ergo est genus.

55 Deinde falsum est dicere accidens completum reale simpliciter comprehendere illa, quæ in nullo prædicamento directe collocantur, v. g. modum inhærentiæ, ita ut de illis prædicetur, & in ipsis imbibatur, quia inhærentia, v. g. nullo modo est accidens completum, ut asserit ipse P. Suarez *disp. 32. sect. 1. num. 17.* agendo de modis completis, his verbis, nam actualis inhærentia est incompleta, quia intrinsece pertinet ad constitutionem rei, & ad exercendum formalem effectum accidentis; ergo licet de illa possit prædicari accidens ut sic, nullo modo poterit prædicari de ipsa accidens completum; unde licet accidens ut sic transcendat differentias, accidens completum non transcendet illas, ac proinde licet illud non sit genus, hoc poterit esse genus respectu quantitatis, & qualitatis.

56 De quo conceptu accidentis nimirum completi interrogo à P. Suarez respectu quorum habeat analogiam, non respectu quantitatis, & qualitatis, ut iam probavimus, non respectu cæterorum prædicamentorum, quia accidens simpliciter reale completum nullo modo participatur ab illis, quia reliqua prædicamenta non sunt accidentiæ realia simpliciter, sed potius sunt modi reales: atqui id quod est analogum debet esse tale respectu suorum inferiorum, quæ participant illud, & de quibus analogum prædicatur non solum quoad nomen, sed etiam quoad rem, ut videre est in ente ut sic, quod est analogum in sententia patris Suarez respectu Dei, & creaturarum, ex eo quod est superius respectu omnium illorum, vere participatur ab illis, cum inæqualitate tamen, & cum eadem inæqualitate de eis vere prædicatur; unde si ens ut sic nullo modo prædicaretur de creaturis, sed solum de Deo, nullo modo esset analogum proprium, sicut substantia non est analogum respectu primi, & reliquorum prædicamentorum, quia nullo modo

participatur à reliquis prædicamentis, ex eo quod reliqua prædicamenta distincta à primo non sunt substantia.

Sed accidens completum reale simpliciter nullo modo participatur à reliquis prædicamentis præter quantitatem, & qualitatem, neque est commune illis, sed solum quantitati, & qualitati: ergo accidens completum reale simpliciter intrinsecum nullam habet analogiam, neque respectu quantitatis, & qualitatis, ut dixi, neque respectu illarum, & cæterorum prædicamentorum, ut nuper probavi: sed potius habet summam univocationem respectu secundi, & tertij prædicamenti sine ulla transcendentia indifferentijs illorum, ut satis clare demonstratum manet: ergo falsum est dicere univociter nullum conceptum posse abstrahi à rebus diversorum prædicamentorum, ita univocum respectu aliorum, quin aliqua ex parte includat analogiam respectu aliorum, vel transcendentiam repugnantem ratione generis.

Sed supponamus per impossibile accidens 58 completum reale simpliciter habere analogiam respectu aliorum à quantitate, & qualitate distinctorum, certe hoc nullo modo potest tollere univocationem respectu quantitatis, & qualitatis, quam doctrinam multis in locis aperte tradit P. Suarez, & multis exemplis demonstrat, quibus supra vñ sumus contra Rubium, inter quæ maxime elucet illud de persona ut sic, quæ in sententia P. Suarez est analogum respectu divinarum personarum, & creaturarum, & nihilominus est univocum prædicatum respectu divinarum personarum; ergo licet accidens completum esset analogum respectu quantitatis, qualitatis, & cæterorum prædicamentorum, nihilominus hoc non posset tollere univocationem illius si solum comparatur cum quantitate, & qualitate.

Ex quo amplius colligo, quod si per impossibile 59 transcederet alia, dum tamen non transcederet qualitatem, & quantitatem non posset tollere rationem generis ab accidenti completo, &c. qualitatis, & quantitatis, licet tollat ab eo rationem generis respectu reliquorum, quia licet respectu reliquorum non sit univocum: sed potius sit analogum, & transcendens, respectu tamen quantitatis, & qualitatis, neque est analogum, nec transcendens: sed potius univocum: ergo genus, quia illud est genus quod est univocum, & est extra rationem differentiarum. Exemplum evidentissimo demonstratur hoc, nam substantia completa ut sic est vere genus respectu Angeli, & hominis, & nihilominus in sententia P. Suarez est analogum respectu hominis, Angeli, & Dei; item transcendit ultimas differentias Dei, quia quæcumque differentia Dei est substantia completa propter summam perfectionem, & simplicitatem Dei. Tota ratio huius est, quia licet sit analogum si comparatur cum Deo, & creaturis, & transcendat differentias Dei, nihilominus comparata substantia completa solum cum Angelo, & homine, neque est analogia, nec transcendens: sed potius univoca simpliciter.

Ratio autem à priori horum est, quia conceptus 60 generis non est absolutus, sed relativus, ac proinde potest respectu unius prædicamenti esse superius non esse genus, & respectu aliorum esse genus, nam subiecta passim induunt diversas denominationes respectivas respectu diversorum.

Quaest. II. Vtrum genera suprema, &c. 515

vt videre est in albedine, quæ eadem ipsa est similis respectu alterius albedinis, & est dissimilis respectu nigredinis formaliter, & calor est oppositus formaliter respectu frigiditatis, & non est oppositus, aut respectu quantitatis, aut respectu alterius caloris: clarius animal vt sic est vere, & proprie genus respectu hominis, & equi, & nihilominus respectu arboris non est genus, quia deficit conditio generis respectu arboris, quæ non deficit respectu hominis, & equi; ergo respectu aliquorum potest dari conditio ad genus completa, & totalis, quæ deficiat respectu aliorum, & sic, quando concurrunt omnes conditiones ad genus respectu aliquorum, etiam si respectu aliorum non concurrant potest esse genus respectu horum, & non genus respectu aliorum, sicut vivens vt sic est genus respectu animalis, & plantæ, quia concurrunt conditiones necessariae ad genus respectu illarum, & nihilominus non est genus respectu substantiæ vt sic, quia vivens respectu substantiæ non est superius, &c. quæ requiruntur ad rationem generis, & reperiuntur in eodem viventi comparato cum planta, & animali.

61 Sed in accidenti completo reali simpliciter concurrunt omnia necessaria, & requisita simpliciter ad genus respectu quantitatis, & qualitatis videlicet superioritas non solum in nomine, sed etiam in ratione completa accidentis, univocatio, nulla analogia, neque transcendentia, quæ deficiunt respectu reliquorum: ergo vere, & proprie erit genus respectu quantitatis, & qualitatis, licet non sit vere genus respectu aliorum in ordine ad quæ deficiunt aut aliqua aut omnes conditiones necessariae requisitæ ad rationem generis.

62 Præterea, ea quæ in §. *in sum si accidens*, adducit hic Auctor, licet in exemplo à se adducto, quod non est contra nos veritatem habeant, nihilominus in univocali falsificantur, multis enim conceptibus simplicibus diversim analogis significamus simpliciter rem simplicem univocam, & verum genus, cum ob defectum verborum simplici modo non possumus significare, v.g. caput prædicamenti substantiæ est simplex, & verum genus respectu corporis, & spiritus, & nihilominus illud significamus dicendo est substantia creata completa, nam substantia est analogum ad Deum, & creaturam, ad completam, & incompletam in tua sententia. Deinde illa particula creata, etiam secundum se potest esse analoga ad substantiam, & accidens, & modos creatos. Denique illa particula completa, est analoga ad divinitatem, & naturam humanam, & angelicam, & nihilominus quia illis particulis simul sumptis volumus significare rem simplicem univocam, & extra rationem differentiarum, ideo est verum genus: ergo similiter licet multis conceptibus diversim analogis significemus rem in nostro casu dicendo accidens reale completum, & intrinsecum, nihilominus cum per illos conceptus simul sumptos velimus significare, & explicare rem simplicem univocam existentem extra rationem differentiarum, quia est completa, & differentia incompleta, sine dubio erit verum genus ad quantitatem, & qualitatem.

63 Tandem in ratione quam Pater Suarez in calce responsionis adducit, datur manifesta petitio principij, nam in hac quaestione, & in titulo illius quærimus vtrum prædicamenta ita sint primo diversa vt conveniant in aliqua ratione generica, & Suarez ait, ratio vero à priori est, quia hæc genera summa habent primariam, quandam diversitatem. R. P. *Ideph. de Penafiel. Theol. Schol. Tom. I.*

ratem, & ideo nulla est convenientia inter ea. Ecce quomodo tribuit pro ratione dubitationis, & conclusionis conclusionem ipsam, & idē ipsum quod dubitatur, & quæritur, ac proinde cōmittit evidentem petitionem principij, v.g. si quæramus vtrum relatio distinguatur vt modus à re à suo fundamento, & quidam diceret distinguitur, & ratio à priori est, quia est modus distinctus à fundamento, ibi daretur petitio principij: ergo similiter in nostro casu.

SVBSECTIO III.

Tabellus, & Ferrara refutantur.

64 **I**abellus aliam rationem tribuit vt accidens non possit esse genus, quia non habet differentias extra sui rationem, nam omnis modus quo potest accidens determinari ad quantitatem, qualitatem, & similia, est etiam accidens, est autem de ratione generis vt sit extra rationem differentiarum, id est vt secundum præcisos conceptus in eis non includatur, nec per se de illis dicatur.

65 Hinc vero rationem impugnatur Ferrariensis I. *contra genes. cap. 32.* dicens, recte quidem consequi, si prædicatum sit ita commune vt non habeat differentias extra sui rationem, non esse genus, vt Aristoteles plane docet, tamen proximam huius rei causam esse, quia tale prædicatum non potest esse univocum, nam si esset univocum haberet differentias, de quarum intellectu non esset. Quia esse extra conceptum differentiarum non est de prima, & essentiali ratione generis, nam illa solum est negatio quædam, ratio autem generis positiva est; est ergo illa negatio concomitans, aut necessario consequens rationem generis, & ideo à posteriori recte infertur id quod non habet illam conditionem non esse genus, multo vero melius sequitur à priori, quidquid habet positivam rationem generis habere etiam conditionem illam, & ideo repugnat dicere, aliquid esse univocum, & prædicari in quid de multis essentialiter diversis, & non habere differentias extra sui rationem, quia hoc est dicere aliquid habere completam rationem generis positivam, & non proprietatem negativam per se consequentē talem rationem. Et confirmatur, nam omne univocum dicit formam unam ab inferioribus abstrahibilem, quæ in plura essentialiter dividitur; ergo vel per differentias proprie sumptas, de quarum intellectu non sit, & habetur intentum, vel per diversos modos essendi, & hoc repugnat, quia duæ species qualitatis, v.g. sunt quidditative accidentia, & tamen conveniunt in eodem modo essendi.

66 Sed contra, quia licet male Tabellus erraverit, peius tamen Ferrariensis erravit, vnde novissimus huius error est peior priori Tabelli; deceptio enim Tabelli patet ex impugnationibus factis contra P. Suarez de ente completo, & de accidenti completo, quæ non transcendent differentias, ac proinde nihil illis deest ad rationem generis, quia autem supradictis argumentis satis manet oppugnata, hæc sententia in præsentī illi supercedo, ne iterum actum agamus.

67 Contra Ferrariensem autem efficacissime procedunt, & sine dubio sententiam eius manifeste labefaciunt omnia argumenta, quibus vsi sumus in *metaph. disp. 2. præcipue quaest. 2. & 3.* ad probandum transcendentiam non tollere univocationem, &

T t t 2 ideo